

Anul X. (Seria II) **No. 12** Ianuarie 1891

GENERATIA NOUA

Revistă științifică și literară

IESE ODATA PE LUNA

REDACTORI :

Pentru partea științifică | *Pentru partea literară*
Dr. C. CHABUDEANU UN COMITET

Conținutul :

Versta Visătoare (Poesie)	Virgil Cișman
La Douăzeci de ani [Nuvelă]	Sc. Sora
E-atăta vreme [Poesie]	D. Moldoveanu
Stea stinsă [Nuvelă]	I. S. Spartalli
Doine de Dor [Poesie populară]	Alesiu V.
In Concentrare " "	N. Vaschide
Madama [Nuvelă] " "	G. Bașturescu.
Octar Frillet (biografie)	Ioan I. Livescu.
Teatrul Național	Dem.
Incheiere	Redacția.
Anunțuri	*

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

STR. VÎNĂTORULUI 18 PRIN STR. SF. APOSTOL

BUCHURESCI

1890

Bucuresei — Tipografia „Școala Primară“

Calea Victoriei No. 162.

ABONAMENTUL

Pentru un an. . . . . lei 20
Profesorii, profesoarele și studenții universitari plătesc pe jumătate

---

Cine primesce două numere consecutive, se consideră ca abonat.

CATRE DOMNI ABONAȚI ȘI MEMBRII

Domnii care au primit scrisorile noastre însoțite de chitanțe respective, sunt rugați să bine voiască, a ne răspunde cât se poate de neîntârziat, pentru ca să putem a fi în regulă.

ADMINISTRAȚIA

Domnii membrii și abonații noștri, cari își au schimbat domiciliul cu ocazia Sf. Dumitrie, sunt rugați, a nu uita să ne arate noua lor adresă.

„GENERATIEA NOUA“

IESE O DATA PE LUNA

INSTINTARE

Redacția și Administrația revistei noastre s'a mutat în strada Vânătorului No. 18. Casa D-nei Ghica; prin strada Sfinților Apostoli.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

VERSTA VISATOARE

Și ce ne pasă nouă că împărați să schimbă,
 Noi ne iubim și vecnic grăim aceia-și limbă.
 Când luna să înalță noi pe pustii cărări,
 Pășim voioși alături perduți în desmerdări,
 Ne sărutăm într'una grăim atât de multe....
 Că dese ori și luna coboară să ne asculte.
 Șal dragii mele cântec ades priveghitoarea,
 Să'ncearcă ca să'l cânte să'nvesească zarea
 Și de e frig afară tăcuți stăm în odae,
 Ne cufundăm în visuri, privim luna bălăe,

*Ne legănăm în brațe, ne sărutăm într'una,
Că se ascunde-'n noiri geloasă chiar și luna....
Și ce ne pasă nouă că împărați să schimbă,
Cînd ne iubim și vecnic grăim aceeași limbă?...*

Virgil Cișman.

LA DOUE ZECI DE ANI

Amicului meu N. D. Georgian.

—A, de mi-ar mai cădea o dată în mână ași ști eu să mă port.

Cam așa responsei amicului meu G. care mă făcu copil după ce-i istorisii un roman întreg din viața mea. Copil, căci numai unui copil îi poate scăpa așa de ușor o veduvioară cu ochi verzi și talia sveltă.

Când mă despărții de el nu știu cum, dar mă simțeam atât de umilit, cu cât mi era rușine de mine însumi auzi, auzi o veduvioară cu ochii verzi și cu talie sveltă. Dar lasă do'i mai avea norocul se pui mână pe vr'o dragoste de soiu asta știu cum să mă port.

Cine a coborât vreo dată drumul de la cruci la Vulcana, cine a avut norocul să bea apă turbure și sălcie din sat, în sfârșit cine a cunoscut pe chir Ion birtașul băilor, cu greu s'ar întoarce vre o dată să-și omóre vremea în satul din pôlele munților, perdut în frunzișul de pruni.

De almintrelea, Vulcana are una din pozițiunile cele mai frumoase. Dacă te uiți de la piatra ursului de vale, satul este o adevărată panoramă. Din toate părțile munișii se ridică drepti și înalți, iar pădurile verzi ce cobor pe costa lor, se lasă atât de trufași, în

cât mai ți-se pare că sunt una cu livezile de pruni de la marginea satului.

Așa e Vulcana privityă din departare, te atrage, e pitorească, și fără se vrei te apucă dorul de sat, dar de ai coborât șoseaua și de ai stat numai o singură zi, ai da mult s'auți din nou regulatul tictac al drumului de fer.

Casele, său mai bine din coșarele, sunt tôte făcute pe un calopod. Două uși, patru ferestre, o prispă lungă și strămtă, o clae de pae și loc de acoperiș, și atăta tot. Unele sunt îngrădite cu un gard de mărăcini, iar la altele doar din distanța în distanță se mai zărește câte un par, dominant ce 'ți da să înțelegi, că ore când a fost și pe aci un gard.

De alt-fel e mare, căci de te ai pune se te duci de la un capăt la altul te apucă nôptea pe drum. E mare satul, căci mare e și drumul de la un vecin la altul.

Prin mijlocul satului trece un șanț mai mult adânc de cât lat, așa poreclit apa Vulcaneii. / Central University Library Cluj

Cine m'ar auți vorbind de o apă în Vulcana, de sigur că ar rămânea uimiți. Chiar țăraniți nu vād apa pe iaz de cât pe la ȃile mari. Eū unul nu mai în ȃioa plecārei am aflat că șanțul sec peste care am trecut d'atātea ori e o apă și ceva mai mult, că e iazul morii de la marginea satului.

Cam ast-fel, e satul Vulcaneii, renumitele și bine făcātoarele bāi de iod.

Am stat trei săptămāni de zile, o adevārată viață de pusnic. Peste ȃi n'aveai cu cine să schimbā două vorbe, căci cei care erau veniți pentru bāi, abea 'i puteai prinde pe înserate, pe șoseua drēptă ce trece prin față restaurantului lui chir Ion.

Muriam de urāt și nu știu deū ! dacā n'aș fi plecat chiar d'a treia zi dacā drumul de la Vulcana până la Pucioasa n'ar fi fost atât de scurt. Pucioasa, Pucioasa mai înțeleg și eū, lume, musicā, serile de *dantș*, birturi cu lāutari, cafenele, atāția ochi frumoși pe care îi întâlneau regulat la aceiași orā pe șosea și unde puī că făcusem cunoșcința de curānd a unei cāpitānese. Da, era nevasta unui cāpitan de dorobāuți cam bătrior și cam din topor, dar asta nu împedica lătru nimic de a fi frumoasă.

Am cunoscut'o în salonul bāilor. Avea niște ochi negri și mari

o mână mică și albă, un gât ca de marmoră, niște buze trase ca ce penelul, și de câte ori mă uitam cu jind la atâtea comori pe care era stăpân un căpitan de dorobanți bătrân și cu luna în cap, mi-a duceam aminte de amicul G. și îmi ziceam: acum așa ști eu cum să mă port.

De obicei eram mai mult la Pucioasa de cât la Vulcana, căci în ruptul capului n'ași fi lăsat să mi scape o seră de bal.

Dansam cu ea, îi spunem vorbe de dragoste la câte un vals, o strângeam mai cu putere și la care mi răspundea printr'o privire dulce saă printr'un suspin lung și întretăiat.

Când musica înceta să mai cânte, eșcam la braț cu dânsa și strabătând a lene șoseaua strămtă din grădină, pe ne simțite ne trezim la al lalt capăt, unde ne oprim s'ascuțăm murmurul apei în liniștea moleșitoare a serei.

Aci rămăneam locului, tăcuți și duși pe gânduri, până când vântul aducea în valuri accentele vre unui vals, ce ne trăgea din farmecul platonismului în care căzusem, și care ne făcea să ne drumăm din nou spre salonul băilor.

Când ne întorceam potreceam binișor mâna pe după talia ei și strângând'o la sân așa fi dorit ca drumul să fie lung, lung cât o veșnicie.

La început mă mulțumisem numai cu atât, mai târziu însă, pe când jucam împreună, îi furam câte un sărutat de pe obraz atât de ușurel în cât iuseși ea d'abia putea înțelege c'a a fost sărutată.

Timpul trecea și văduvioară din alte vremuri cu ochii verzi și cu talie atât de veltă mă urmărea neîncetat zicându-mi: nu fi copil — de acea și eu începuî s'o sărut mai în plin atunci când rătăceam cu dânsa pe șoseaua strămtă, braț la braț saă lipiți unul de altul, când ne întorcem chemați de valurile mușiceî aduse de vânt.

La început se cam codi de-mi da atâta libertate, dar cu timpul începui a fi stăpân pe situație.

Ne iubeam și pace. Ne sărutam, ne spuneam cuvinte de dragoste, îmi destăinuia tot traiul ei atât de nesuferit cu bărbatul seă și zilele se strecurau una câte una pe cât de dulce pe atât de repede. Imi trebuia o ocașie favorabilă ca să nu fiu copil.

I-am cerut eu cam pe departe o întâlnire, ca să putem fi singuri, dar nu era chip.

Căpitanul deși lipsea din când în când, totuși avea o sgritto-roaică de soră, uitată de vremuri și îmbătrânită fată, care nu ne da pas nici o dată se rămânem singuri.

Vremea trecea și timpul era cu atât mai prețios, cu cât peste câte-va zile trebuia să plec ne apărat. Nu știam ce să fac, mi-era rău și veduioara cu ochii verzi mă urmărea neîncetat.

Intr'o zi după amiază pe când erau la Vulcana o vezuî coborând cu mai multe familii drumul de la cruci spre sat. Se duceau cu toții la Buna căpitanul și afurisita lui de soră lipsea astfel că nu mă putei opri să nu strig *eurica!*

Plecarăm cu toții, urcând munții pe sub crângile aplecate, ce nu ne dădea pas să mergem de cât câte doi.

Se vede însă că de dimineață călcasem cu stângu, căci un afurisit de măgar tocmai acum găsisese de cuviință să 'și piardă vremea lângă căpităneasa mea.

Cercase dânsa de mai multe ori să vină lângă mine, dar nu era chip.

Dabia la întoarcere, tocmai când era aproape să intrăm în Vulcana ne dădea pas să rămânem singuri. — Ce folos — era prea târziu.

Soarele sfîntise eșind cu toții să gătească să părăsească satul spre a lua din nou drumul cotit spre cruci.

Rămăseserăm în urmă așa în cât îi perdurăm din ochi.

Cât eram de fericit, sărutările curgeau și eram singuri, și ne vezuți de nimeni.

Nu știu, cum, dar trebuie să fi fost prea zăpăcit în acea zi că eu care am trecut de atâtea ori drumul de la Vulcana la Pucioasă, în loc să iau drumul spre cruci, am apucat pe un alt drum care ducea la un sat vecin. Când ne trezirăm Vulcana rămăsesese departe și în fața noastră drumul se despărțea în două. O apucarăm înapoi și ca să scurtăm din cale o luarăm pe o potecuță strămtă ce ducea pe la marginea unor porumburi și care ne scoase din'aintea unui șanț. Era cam adânc și lat șanțul ca să 'l putem sări. Ei tot așa mai fi cercat, dar pentru dânsa lucrul era mai greu.

Luarăm șanțul d'alungul până ce găsirăm un loc mai puțin repede, sării înăuntru și dându 'i mâna îi ajutai să mă urmeze. Rochia i-se prinse în niște mărăcinii și cu toată paza ei îi zării

ciorapul negru și o jaritieră cu fundă roșie care strângea mai sus de genunchi un picior mai perfect de cât cele zugrăvite de penelul vre-unui pictor.

Ochii mi-se împăenjenase și când o prinsei în brațe o sărutai cu atâta foc în cât sângele urcându-mi-se în obraz simții inima cât îmi bătea de tare.

Incepuse să se întunece și nu puteam perde multă vreme de oare ce nu știam cât vom rătăci până să dăm de drumul ce duce spre Pucioasa.

În sfârșit după mult umblet ajunserăm la cruci.

Se înserase de tot și de aci din vârful muntelui se zărea ca o panoramă feerică și într-o parte și într'alta Vulcana și Pucioasa luminată. Din vale vântul aducea din când în când accentele întrerupte ale muzicii ce erau unite cu murmurul lălomiței de pe prund da naștere unei armonii dumnezeiești sub farmecul căreia mă simțeam mai amoretat de cât ori când.

Era o noapte frumoasă, senină și cu lună plină, cum sunt nopțile la sfârșitul lui Iulie, când pe cer stelele sunt atât de rare, de ți-s'ar părea că poți să le numeri una câte una și fără să te simți indoioșat.

Am stat multă vreme aci fără să ne mai gândim că trebuie să plecăm și fără să 'mă aduc aminte de cuvintele amicului meu G.

Pe când coboram drumul spre Pucioasa, i-am spus că peste câte-va zile voi pleca. Se uită la mine fix și micșorând pasul îmi propuse să stăm puțin.

Ne așezarăm pe iarbă lângă o căpiță de fân. Îmi petrecu brațele după gât, se lipi ușor de mine și simțindu-î resuflarea grea și buzele ei ferbiuți, inima de și începu să 'mă lată cu putere, îmi peri tot curajul. Adio visuri, adio...

Se uită la mine și par'că ar fi așteptat să 'i spun ceva, par'că ar fi vrut să 'mă vorbească, dar eu rămăsesem ca împetrit mulțumindu-mă să 'i mângâi părul ei negru și să 'i sărut mâna.

Să sculă să plece și după câți-va pași ne rugă din nou să stăm.

Ne așezarăm sub un nuc și scoase pălăria; așternu o batistă pe iarbă și închizând ochii își lăsă capul pe batistă albă.

— Cât e de poetic să poți dormi o noapte pe câmp !

— Da ! îi răspunsei eu rămânând ca o piatră lângă dânsa și de sigur că aș fi rămas astfel dacă ea nu și-ar fi acoperit cu un braț obrazul, pe când cu cel-laltul mă apucă tremurând de mână. De asta dată 'mi-a mai căzut odată în mână, și fără să vreaș știui cum să mă port...

— Când am ajuns în sat, mă întrebă ce vârstă am.

I-am spus că douë-zeci de ani.

— Numai atât ! Ești încă tînăr...

Da, acum înțelesesem și eu că eram încă copil, și zëu, dacă n'ar fi fost ea care să m'ajute, multă vreme încă m'ar fi urmărit ochii verzi și imaginea amicului meu G.

Sc. Soreca.

E-ATATA VREME.

E-atata vreme. Tot aştept
In cale să-mi răsari
Cu-acelaş dor, aprins in piept
Şi'n ochii negri — mari.

Ca şi acum să mă cuprind
De ce-a mai fost odat'
Să simţ pe buze rătăcind
Aceleaşi săruiat

Şi gâtul meu înlănţuit
De-aceleaşi albe mâni,
Şoptindu-mi vorbe de'ndrăgit
Guriţa mândrei zână....

Cum m'ar cuprinde iar fiori
Ca în acele vremi,
Când aşteptam de-atâtea ori
La tine să me chemi.

Pe sinul fraged să me culci,
Cătând în ai mei ochi
Şi iar să'ncept cu vorbe dulci
Povestea „Din dcochi“

„...Căci de când lumea, ca acel
 „N'a fost băiat frumos,
 „S'ndrăgostise ea de el,
 „Copilul cel duios.

„Dar și ea, fata, nu era
 „Frumoasă mai puțin,
 „La față seamănă nu avea
 Subt cerul cel senin...”

Și să-mi tot spui și să-mi înșiri
 Minuni din mörte vremi
 In prada dulci'ndrăgostiri
 Pe nume să mă chemi.

Din basmu Făt-frumos să fiu
 Iar mândra zână tu,
 Să rătăcim într'un pustiū
 Ce nimeni străbătū.

Și să fim singuri — singurei
 De lună doar sciuți,
 Și noeluiți în raza ei
 Mercei să mă săruți...

Și ne-om mira că am făcut
 Atâtea nebunii,
 Mă-ei tinde mâna s'o sărut
 Și ochii mari și vii.

Și m'oi ținea de al tău pas,
 De el legat pe veci,
 Să mai ascult frumosul glas
 Sub bolți de liliaci.

Și cum s'o perde 'ncet-încet,
 De-un dor să mă cuprind,

*Și în văzduhul tîmâet
Iar să te ved venind.*

*In calea ta 'ngenuchi să'ți caș...
De mână să mă prîndi
Să me săruți... și-al tău obraz
Ca să'l sărut să-mi tinți*

*Și tot aceleași nebunii
Să 'ncepem și acum:
Că ne făcurăm iar copii
Să nu pricepem cum.*

Dem. Moldoveanu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Stea Stinsă

Tot ce știu despre dânsa, adevărat, și tot ce pot să scie învățații cari știu orî cât de mult, și tot ce vor putea sci vreodată, chiar cu prețul cercetărilor celor mai ingenioase și mai cu răbdare făcute este că ea era mimă 1), că a apărut de două ori în public și c'a avut, cum se zice azi, succes.

* * *

De asta, de tinerețea ei, de farmecul ei, de talentul ei, nu 'i cea mai mică îndoială și critica cea mai puțin indulgentă și-ar hîrși de giaba dinții voind să muște, fiind-că lucrul e cum se cade constatat printr'o dovadă nediscutabilă și fiind-că ne-a rămas proba într'un foileton pe care e cinc-va silit să 'l proclame lapidar.

* * *

Dar dacă era o copilă încă sau dacă era chiar femeie și dacă grația ei care făcu plăcere era ca un boboc de trandafirî cu fîgă-dueli dulci sau ca o floare în toată puterea unor carole luxuriante asta n'aș putea s'o spun nimēnui și nimeni în lume nu ne va spune, nici mie, nici altuia.

* * *

Și prin ce fel de farmec și de talent seduse ca pe spectatorii delicați, sătuî, anevoe de mulțumit, cari o judecară favorabil, este un lucru care, până la sfîrșitul veacurilor și pentru curioșii cei mai bogați în deducțiuni scotocitoare, va rămâne o enigmă vecinic fără răspuns.

* * *

1] Actor caraghios, care numai imită pe acel care vorbește.

E lesne să 'și închipuiască cine-va, că ea a fost o mimă tragică, cu masca imperială, cu acrul de zeiță, cu gesturi mai largi evocând sângeroasele grozăvii ale familiilor fatale și înfășurându-le cu acel vël de frumusețe care, în statuarul antic, înbracă chiar durerea și cruzimea cu splendoare și cu eurhythmie 1).

* * *

Dar iar nimic nu oprește pe cine-va să 'și închipue că a fost o mimă comică, cu gura batjocoritoare, cu ochii scăpărând de bucurie, cu umbletul ușor, cu gesturi frumoase vii și spirituale, dând bobîrnace părinților sgîrciți, soldaților fanfaroni, și aprinzend pe toate gurile risul nestins din pricina fulgerelor dinților ei uimitori.

* * *

Și este o ipoteză dreaptă iar, ca să 'și-o închipue cine-va mimă lascivă, o mimă de acelea cari cu privirile lor lăcrămoase și galeșe, cu brațele lor deschise pentru îmbrăcișări, cu burta lor tremurând și cu crupa lor tumultuoasă deslănțuiaă într'o sală întreagă în rut uraganul dorințelor și orgiaca nebunie a mîngăerilor.

* * *

Că a fost iubită, fiind amabilă, trebuie s'o credem și iar trebuie crezut că ea nu a rămas nesimțitoare dragostelor ce inspira, cu atât mai mult că nu se știe să fie, sau mai bine zis că nu există nici de cum o mimă, care să se osîndească să trăiască ca o vestală curată, uscată în virginitatea sa, sau ca o matroană înțeleaptă care șade acasă și toarce.

* * *

De cine a fost iubită, nu 'i nevoe să se știe și se ghicește destul de lesne, cunoscîndu-se că ea a plăcut și bătrînilor și tinerilor, și senatorilor și oamenilor de sport, tutulor acelora pe cari jocul și frumusețea ei îi uimise, și negreșit camarazilor cari n'avuseseră încă vreme să poștească la dînsa.

* * *

Dar pe cine a iubit ea, din toți acești nenumărați amanți, și cui

1) Proportie frumoasă.

a fost rezervat rarul deliciu ca să o aibă el singur după cele două reprezentații memorabile când fu posedată de admirațiunea unei săli întregi, e un secret pe care l'a dus cu dânsa și pe care nimeni nu l' va pătrunde în nepătrunsa noapte a inimii ei stinse.

* * *

Poate că a fost un patrician tînăr și frumos care, încărcând-o cu sesterți, își plătitise această mîncare scumpă, și care în amanta aceasta d'o noapte, găsi mîngăerea existenței lui plictisite și mohorîte, și prinse iar gust pentru bucuria d'a trăi simțind-o chiar pe ea așa de veselă că se dă și gata să trăiască pentru el pînă va muri.

* * *

Poate iar c'a fost vre-un tovarăș de Circ, un luptător cu fiarele sălbaticе, un gladiator, o brută superbă și vînjoasă, în care ea să fi întîlnit pe stăpînul, pe bărbatul tare, și a cărui dominațiune s'o fi gustat ea cu dulceață, cu frica d'a l' vedea mîine căzînd roșu pe arenă, îmbrăcișat d'o fiară, sărutat de tăișul unei săbii.

* * *

În lumina crudă a unui vers d'a lui Juvenal, în înșinuarea unei epigrame a lui Marțial, mai are cine-va dreptul să și-o închipuiască disprețuind asprul cult al lui Priap și împărtaşind cu nobila soție a unui consul, cu o mimă ca și ea, Syriană, Thesaliană, Gaditană, sterpele leșinuri unde subtilul Eros este un zeu care nu mai are sceptru.

* * "

Încă toate acestea are cine-va dreptul numai să și le închipuiască și nimic nu autoriză a afirma, și nici un comentariu nu poate să le facă să țîșnească din text, care cu toate acestea e așa de limpede, așa de viguros exprimat, așa de hotărîtor, care ne spune că gingașa asta a existat, că a fost mimă, că s'a arătat de două ori în public și c'a avut, cum se zice azi, succes.

* * *

Ah! cât de mult m'am gîndit la lucrul acesta, cu ochii pe text, din ziua când nî-a izbit ochii pe neașteptate, pe când răsfoiam a lene cartea aceea veche de epigramă, pe marginile căreia mai multe

generații de învățați mizgălisera arabescuri de note amestecate cu prescurtări!

* * *

Și de câte ori o să vă gândiți și voi negreșit, ca și mine, la acele patru vorbe evocatoare, după ce vi le voiu destăinui eă, și când veți auzi, rostindu-le, ca și mine, cum se deșteaptă toată lumea adormită pe care o înviază ele, toată lumea din timpul decadenței romane, toată acea lume căalruî sânge îl avem noi încă în artere și quasi memoria atavică!

* * *

Fiind-că, cum suntem noi născuți și crescuți cu măduvă latină, și, chiar cei mai proști, îndopați, încă din copilărie, cu citiri latine, și fiî de Gallo-Romani, pentru noi nu e sfortăre ca să mai trăim viața acestor străbuni, și când îi citim miile de amănunte se pare că suntem pe cale, nu să le descoperim, ci să ni le amintim.

* * *

Și astfel o veți vedea, vi se va părea că o vedeți, saă mai bine zis că o vedeți iar, pe micuța mimă de care vă vorbesc, și de care nu știu nimic, drept vorbind, nimic mai mult de cât d-v., ninic mai mult de cât ori cine, și despre care nimeni în lume nu va ști nici odată nimic mai mult, de cât că era mimă, că a apărut de două ori în public și că a avut, cum se zice azi, success.

* * *

Și cu toate că nu veți ști nimic mai mult nu vă veți putea indoi nici de existența ei, nici de tineretea ei, nici de farmecul ei, nici de talentul ei, fiind-că lucrul este cum se cade constatat printr'o dovadă nediscutabilă, departe de ori ce critică reă voitoare și fiind-că ne-a rămas proba într'un foileton pe care e cine-va silit să 'i proclame lapidar.

* * *

Lapidar în înțelesul strict al cuvântului, săgat pe o piatră monumentală, dar fără altă indicație (fiind-că numele moartei este șter-

afară de două litere care 'l feminizează), lapidar și simplu și glorios este epitaful micuței mime necunoscute despre care se zice în patru uvinte: *bis saltavit et placuit* (de două ori a mimat și a plăcut, și atâta toț.

* * *

Atâta e tot și e destul, nu 'i așa, pentru ca rostirea acestor patru vorbe evocatoare să deștepte toată lumea adormită pe care o înviază ele și pentru ca să se cunoască drăgălașa asta, frumoasa asta, dulcea asta, și pentru ca să placă încă după cum a plăcut într'o vreme și pentru ca cine-va să fie vecinicul neputincios și nebunește amoretat după dânsa ?

I. S. Spartali.

POESII POPULARE.

I

DOINE DE DOR.

Frunză verde lemn sălcii
Rămâi, satule, pustiū,
Că'n acest urât de sat
Numai doru mi-î fârtat,
Supărarea soră dulce,
Și de es pân'afară
Vine de mă cată cară.

Doru-î dor și de părinte,
Dar nu mult îl țin în minte,
Nu-î ca dorul de un drag,
Umbli tot ca cel beteag,
Zaci mereu, ca de lingoare,
Și nimica nu te doare.
De lingoare părul pică,
La inimă rēu te strică;
De dragoste păru-ți crește,
La inimă te topește.

Pădurice rară ești,
Mândruță departe ești;
Pădure cum te-ași tăia
Mândruță cum te-ași vedea.

Cātu-î fēnașul de mare
Dorul meu, hodină n'are

Pân'la umbra de căpiță
In brațe de copiliță.

Susu-î cerul, jos e norul,
Departe-î badea cu dorul ;
Departe-î badea-i departe,
Un părău ș'un fâgădău
Ș'o curte căpitănească,
Focu-o arță și-o pârlască
Pe noi ear' să ne'ntâlnească.

Susu-î luna jos îî noru,
Deacolo-î badea cu doru,
A sfințit luna în nor,
Nu mai poci de-a badei dor ;
A sfințit luna în stele,
Si eū nu mai pociū de jele.
O răsărit luna în codru
Supărată-s de n'am modru,
Al meū dor ș'al meū bănat
Gândești că l'am sămēnat
Primă-vara grăū curat :
Gândești că l'am rēsădit,
Primă-vara grăū *pegit*.

Adunate de Alesiu V.

In Concentrare

II

Ș'am zis verde mărgărit
Duce la — laș răsărit
Vede-a — l'aș de foc aprins,
De dorobanți ocolit,
Sergenții la flancu sting,
Și majorii comandând.
Ofițerii aliniind,
Mă rog doamne, căpitane
Dă'mi drumu din concentrare
Că de când mai concentrat,
Boi la jug n'am înjugat
Plug de coarne n'am luat,
Jimblă albă n'am mâncat ;
Numai brutuleț uscat,
Și cu ciorbă amestecat.
Limba'n gură 'mi a crăpat
Buzele s'au bășicat.

*
* *

Verde foaie, trei lalele
Și mai am două, trei zile
'Mi dau ranița în primire
Și pușca la magazie
Și mă duc se'mi iau soție
Una înaltă sprâncenată

Să ofteze lumea toată,
Compania jumătate,
Regimentu-a treia parte.
De-oiu lua-o măi urită,
Dumnezeu să o dea de ripă
De-oiu lua-o măi frumoasă,
Dumnezeu să 'mî'o fie în casă.

Auđit de la Christea Ioniđă soldat
în regim. 7 Dorobbanđi din co-
muna Prebănu — jud. Rîmnicu-
Sărat.   Iulie 17. 1890.

N. Vaschide.

M A D A M A

— Schiță —

Nu știu ce meșteșug avea, dar o vedeam în tot d'a una la bir când bătea ceasurile două spre-zero.

Era bătrână, pipernicită, cu ochii albaștri. Parul ei carunt, format în două tabere pe o frunte îngustă și încrețită i-acoperea jumătate din urechi. Sprincene n'avea. University Library Cluj

Sbârciturile din preajma ochilor se lăsău în rîuri peste obraji și îi încrețea buzele cu brazde adânci că nu se mai putea distinge șoiul nasului.

Pălăriea mică sta rezemată de parul ei făcut *coc* la ceafă. Pe umeri își punea în tot-dea-una șalul de culoarea gălbinașului, și supt el talia rochi i-ascundea mijlocul mic, strâns de un corset, de sigur tot atât de vechi ca și talia ei, contimporană cu tinerețea lui Moltke. Ghetele nu i se vedea: avea rochea lungă.

Nici nu intra bine în birt, și de la ușe își moțăia capul pe la toate mesele dând *bonjour* mușteriiilor în semn de bună creștere nemțească; apoi se așeza la o masă, scotea ochelarii din buzunarul rochi, îi potrivea bine pe nas, lua lista de bucate, citea până la fripturi. Când nu-i plăcea se necăjia: se uita urât la chelner și bombănea:

— N'ai muncăr bun;

Dacă i se părea bune, porunceă:

— Da-i un sup atunș și faș un fleic.

Își înoda șervetul după gât, apoi rezema bărbia de podu palmi și se punea în așteptare. Juca degetele mereu pe fâlcii, și bătea în

tacturii cu piciorul stinghia de supt masă, fluierând încet și când îi sosea mîncarea numai ridica nasul din farfurie.

După ce isprăvea de mîncat lua câte un băț de chibrit, făcea scobitoare și după ce-și pliscăia buzele de că'e-va ori, o punea re-pede în serviciul dinților ei mici și rari, omorînd ast-fel vremea pînă când i s'aducea cafeaua turcească.

Pe păreții birtului stau aninate câte-va tablouri. Pînă când se răcea cafeaua, pentru că n'o bea nici odată fierbinte — înadins să nu-și strice tenul — ea avea cu ce 'și ocupa privirea,

În fața ei sta teribilul „O neos Iraelis Panaghis“ luptându-se cu taurii într'un amfiteatru.

Pe cel alt perete „Moartea lui Achile“ și „Decapitarea Mariei Stuart“ iar d'asupra aproape de tavan scena „Eine nacht auf der Donau in Köhlheim“ — doi amorezați în bărci plutind noaptea pe Dunăre.

Când se uita la acest din urmă tablou se schimba, întinerea, devenea simțitoare, și privirea lungă ca și lanțul de ani ce-i înfășura ființa, rămânea țintă la fericirea celor doi. De câte-ori poate dînsa pe întinsele unde ale Rinului nu s'a plimbat în barcă tot așa sub raze de lună, la dogoarea dragostei iubitului ei, visînd acea fericire ce nu se poate tîlmăci nici odată cu graiul omenesc.

De câte-ori la răcoarea serii sub frunze de paltin nu 'și a-vînta inima în vîpaia dorului așteptînd nemîngăiată sosirea lui De câte ori... de câte ori... Când își îneca plînsul eșind înainte-î la poale de munte sau la țîrm de apă; ori când nu venea de loc plînsul isbucnea în hohot de rîsuna valea și tremura întunecimea adîncă a pădurii.

Era frumos *et*. Parcă ș'acum îi trecea câte un fior în tot lungul trupului cînd se gîndesc la *atunci*; cum îi furnica prin vine sîngele ei tîner la suflarea caldă a sîrutului, or la strîngerea cu foc a mijlocului ei mic de puterea brațelor lui vînjoase.

Ah! . . . .

Și din creier părea că 'i es amintiri plăcute, tinere, sbr-dalnice, dar cari acum treceau șovăind molatic pe fruntea gîrbovită

furișându-se pe la rădăcina nasului spre ochii ei albastrii, mici și slabi, cari nu puteau să mai reziste în fața lor fără să stoarcă lacrimi.

Câte odată se întorcerea la păretele din spate unde sta „Franz Joseph I Kaiser von Oesterreich Konig von Ungarn“ dar n'o impresiona atât!

Cafeaua din două sorbituri năvălea cu unde în stomac.

Șervetul îl desnoda de la gât, îl strângea bine și îl așeza pe masă. Făcea socotela, plătea, se scula să plece și după ce își mai moțâia capul dând *bonjur* mușteriiilor în semn de bună creștere nemțească, ieșea.

Toți îi ziceam *Madama*.

G. Bașturescu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Octave Feuillet

— Schiță biografică —

Nu de mult moartea lui *Alphonse Karr*, autorul care a dat la lumină apreciatele „*Guêpes*“ și care cu o finețe sarcastică deosebită definise femeea: *un être qui l'habille, babille, se déshabille et se rhabille* — aruncase asupra lumii literare și în specie asupra lumii literare și în specie asupra acelei franceze doliul pe care fără îndoială trebuia să 'l inspire pierderea unui scriitor de puterea talentului său.

Ei bine, toate aceste regretă în loc de a păși sub impulsul vremii pe hotarul uitării sunt redescoperite și de astă dată mărite prin stingerea unui alt scriitor de valoare. unui alt zugrav al patimilor omenesci anume *Octave Feuillet*.

Născut în august 1822 la *Saint-Lô*, fu crescut la *Paris*. — La douăzeci și trei de ani dînsul debută pe arena literară cu un roman intitulat *le Grand Vieillard*, scriere săvârșită în colaborare cu camaradul său de colegiu *Paul Bocage* și cu D-l *Alfred Aubert*, toți trei alegându-și de pseudonim comun: *Désiré Hazard*.

Iules Claretie unul dintre prietenii săi intimi, ține că cei doritori să-l citească această întâia scriere a lui, n'au decât să cerceteze foiletonul „*diarului Național*“ din 1845.

Printre scrierile lui, foarte numeroase, *Gaston Calmette* citează între altele și următoarele: *Palma*, dramă în cinci acte scrisă împreună cu *Paul Bocage*; *la Vieillesse de Richelieu* de asemenea în

cinci acte (*Comédie-Française*, 2 Nov. 1848); *Scenes et proverbes*, *Rédemption*, *la Crise*, *la Partie de Dames*, *la Village*, *Dalila*, *le Cheveu blanc*, *Alix*, (legendă medicală). — Apoi urmează opere de o importanță cu mult mai mare, ca *Petite Comtesse*, (1856) *le Roman d'un jeune homme pauvre* (1857), din care autorul în anul următor face o dramă în șapte tablouri, piesă mult aplaudată la *Vaudeville*; la *Tentation*, o comedie superbă în cinci acte, jucată la acelaș teatru în 1860; în sfârșit, în 1867, *M. de Camors*, o operă viguroasă în care se întâlnesc cu multă istețime întrunite. studii delicate din traiul obicinuit claselor mai sus puse și cu un realism brutal, care produse mirare în public și îi hotără de odată și succesul.

În 1867 *Champollion* murind, împăratul căruia *Feullet* îi era foarte simpatic, îl numi bibliotecar — șef la palatul din *Fontaine-blau*. — De la această epocă, și punga fiindu-i asigurată produse succesiv; *le Cas de Conscience* (1867); *Julie*, (în 1869 la *Th. Français*) dramă în trei acte; *l'Acrobate* (1873); *le Sphinx* (1874); apoi romane ca *un mariage dans le monde* [1875]; *les Amours de Philippe* (1877); *le Journal d'une femme* [1878]; *le voyageur* (1884); *la Morte* [1886] și în fine două comedii fermecătoare: *Un roman parisien*, jucată la *Gymnase* în 1882 și *Chamillac* la *Comédie-Française* în 1886.

Ultimele două lucrări ale sale sunt: *le Divorce de Juliette*, publicată în 1889 în *Revue des Deux-Mondes* și *Honneur d'artiste*, care apăru tot la aceeași dată la editorul său obicinuit *Calmann-Lévy*.

Octave Feuillet fu ales la *Académie* în 1862.— Dinsul și se intr'una din ședințele savantului corp: „*La o vacanță viitoare voi da votul meu lui Emil Zola, al cărui loc de mult trebuca să fie aici!*”

Firul vieții însă s'a sfârșit înainte, ca să fi putut vedea cum *romancierului idealist, îi succede romancierul naturalist!*

* * *

Pe masa lui de lucru erau în tot d'anna gramezi formitabile de tot felul de cărți, ziare și reviste. — Dacă între scriitorii cată a

se asemăna cu prodigiositatea lui *Lopez de Vega*, apoi de sigur între cititori va ocupa un loc printre cei mai răbdători și însetați.

Autorul lui favorit era însă *Walter Scott* ale cărui scrieri le citia și le recitea pe fie-care an; — această favoare acordată scriitorului scoțian nu devenia totuși prejudiciabilă celorlalți scriitori.

* * *

În romanele lui în tot-d'auna *femea* apare în rolurile extreme de *eroină* sau *victimă*. El îi atribue simțimente înalte, geniul cel bun al istoriilor amoroase, ce depinge cu o corectitudine de stil esemplară, cu un colorit pe cât de variat pe atât și de fermecător.

În deosebire îi place să-și desfășure povestirile în aerul *pitoresc* său *selbatic* al pădurii; între stânci pleșuve și cu înfățișarea măreață și severă; pe câmpii întinse, smâltate de flori și împrejmuite de un cer vecinic albastru, vecinic senin și frumos, ca și gândul ce nu înceta o clipă sub fruntea brăsdată de văi și dealuri a maestrului.

Acolo — *sub freacățul frunzelor și la murmurul apelor* — toarce cuvintele de dragoste din inimile celor tainic amorați, încrucișează ferul cavalerilor pentru ca s'alege, ori mai bine să se reîntoarcă, în castelele cu porți mari și turnuri înalte, unde în *bu-doarele* cu atmosfera dulce și molesitoare să varieze plăcut, desfătător neasemănatele scene, ce purcedeau line și nuanțate din condeiul lui ténér din ce în ce.

* * *

— „*Lire nom imprimé suffit à me donner un tremblement dans les genoux*“ ! zicea *Feuillet* într'una din zile amicului său *Adrien Marx*.

De o impresionabilitate rară, ar fi fost în stare să plângă, când privitor la o scriere a lui ar fi citit, să i-să aruncă cu nechibzuință oare carii aprecieri severe.

I-să părea, ca opera lui e compromisă, și el, *sermanul ei părinte* nu putea fi decât nenorocit !

* * *

Emoțianile sunt foarte inerente scriitorului dramatic.

De câte-ori scriea ceva pentru *theatru*, de atâtea ori se găsia foarte turburat: nu dormia nopți întregi înaintea represintației, și după-ce ea avea loc citia cu o răbdare de fier și cu o emoțiune crescândă cuvîntul infim chiar. ce s'ar fi scris de piesa lui. — *Feuillet* e scriitorul, care s'a păzit să descrie făcînd caricaturî saū calomniînd tipurile ambițioase saū pătimașe, ce le represinta.

Unii i-aū adus imputări, că numai *parinții* și *marchisele* apar în piesele lui. — Dar cine ar putea să afirme, că sub hainele purpurate nu se ascund aceleași simțiminte, nu sunt tot aceleași bătăi de inimă — tot atît de regulate și de dese — ca și sub haine sdrențuită a muncitorului?

Cine iarăși ar putea să conteste, că vițiul și miserie de suflet nu aū foarte de multe ori drept mască obrazurile spălate și vestimintele poleite?

* * *

Moartea unui om mare deșțeaptă regrete până și în inimile celor mai străini. Amintind cu prilejul morții lui *Octave Feuillet* câte-va din cunoștințele mele asupra vieții romancierului frances, îmi plec fruntea în fața mormîntului încă prea nou a celui perit; și *sofici*, care *jelește și fiului, orfan de tată* — din țara scaldată de *Dunăre* li să trimitte aceeași mîngăere, pe care un mare orator o adresa, în fața unui mormint celebra, familiei înecate de lacrimî:
„Avec les glorieux la gloire ne disparaît pas! Elle entretient leur souvenir, en les faisant demeurer varmi nous“!

Ioan I. Livescu.

CRONICA THEATRALA

Mândrie și amor — mult cunoscuta tragedie a d-lui George Ohnet — și a avut și de astă dată succesul prin rolele ținute de d. Vasilescu și Romanescu, marquisa de Beaulien și copila sa Claire de Beaulien, — șide d-nii Gr. Manolescu, C. Nottara, I. Petrescu și Nicolescu al cărui talent incontestabil face ca rolul să 'i easă în relief în cadrul acestei piese.

O premiară în această lună a fost *Rozămunda*, tragedie originală a d-lui V. Leonescu, artist al Teatrului Național. — Rolele au fost bine ținute de d-na Aristizza Romanescu și de d-nii Gr. Manolescu și C. Nottara. — Foarte puțină atențiune dată de public acestei piese, bine scrisă și bine interpretată.

După Lalla Rouck și Fatinitza a venit rândul și mult aplaudatei operete în stagiunea trecută „Der Zigeuner Baron“ (Voevodul Țiganilor). D-șoara Roth a fost nu se putca mai bine și aplausele publicului și ale artiștilor nu i-au lipsit; romanța de la sfârșitul primului act a executat-o frumos. D-șoara Caiser a fost de asemenea foarte bine. D. Băjenaru a câștigat foarte mult de anul trecut și până acuma, în toate privințele afară de voce — și culmea în în această privință a fost în Lalla Rouck — și-a dobândit și jocul de scenă, care se observă mai cu seamă în Fatinitza. — În rolul lui Jupân d. V. Toneanu a imitat — pe cât forțele i-au permis — pe neîntrecutul Julian. Încă o schimbare de role este înlocuirea din cauză de boală a d-nei Dănescu prin d-șoara Al. Alexandrescu, atât în Zigeuner Baron cât și în Fatinitza: D-șoara Alexandrescu a avut un succes nu mai mic ca al d-nei Dănescu.

În curând Hoții [Die Räuber] lui Schiller, precum și opereta Hoții, Lucia și Romeo și Julietta.

Dem.

DE ANUL NOU

Redacțiunea revistei; și societatea „Generația Nouă“ cu ocaziunea anului nou, se grăbește a trimite abonațiilor și membrilor ei, sincerele felicitări, și a mulțumi tuturor celor care au încurajat fie prin achitarea regulată a abonațiilor colaborația lor această unică revistă, care n'a încetat în timpul său de 10 ani de a face ori ce sacrificii pentru mai marea mulțumire a sprijinitorilor ei.

DIRECȚIUNEA.

A CAZUT BRUMA!

— 272 —

Bruma căzută peste iarba ce începuse să se oflească, scînteia la razele aurii ale soarelui, ce aprindea văzduhul la răsărit. Părea o câmpie, cu care era presărate diamante, lunca mirositoare care tristă odihnind supt bruma argintie se gîndea la frigul iernei. Soarele începea să plutească prin văzduh; — e încă de o suliță de — asupra orizontului! . . . . . In valea tăcută și reînviată la căldură stinsă a soarelui molatic de început de toamnă, se aude murmurul pîrului răcoros, cu apa limpede ca cristalul — oglindă-a-văii. — Șopotind în unde grăbite din sinul muntelui bătrîn, ce ține în spinarea lui povara câtor va zecimî de veacuri!!!

Numai spune basme de dragoste isvorul, luncii, văii și pasărilor ce se opreau din sborul lor ca să asculte farmecul dulce, cu care 'și istorisește dragostele lui cu florile și zînela cu palatele de dafini! Acum 'l auzi suspinând numai din când în când, și el este trist căci presimte la vederea brumei ce începea să se piardă, venirea iernei îmbrobodite în neaună, când apele lui vor fi înțelenite locului!

Pe poteca ce șerpuind pe malurile pîrului se pierde în zare, merg câte-va oițe păzite de un ciobănaș cu o chică neagră ca corbul și în cap cu o căciulă mocănească. Sunt puține oițele! Si trist e ciobănașul!

E trist, căci presimte el multe la vederea brumei. Grabnice alcargă oițele la un vad, ce scoboară în pîrîu,

pentru a 'și potoli setea. De-abia aū atins apa și fug behăind de lângă isvor! Ghița pare că cură în undele pîrîului, așa e de rece! Apa de odinioară atât de bună, ce o sorbeaū cu atât'a poftă oițele, numai curge în isvor! S'a istovit? S'aū unde este?

Ciobănașul pe cînd oițele alergaū abătute de lângă pîrîu, scoase de la cingătoare un fluer, frumos de pica, și 'l puse la gură; vroi se înceapă o doină, dar . . . uitându-se la brumă începu se plîngă, . . . frînse în două iubitul lui tovarăș și 'l aruncă în apă și uitându-se cum el dispărea, de a apelor unde, cu mîneca cămăși lui albă ca floarea, el 'și șterse picăturile de lacrimi ce începuse a 'i aluneca printre gene pe obraji 'i arși de razele soarelui de astă vară. Pe lângă timpurile pierdute, duse în neșermurite vremi ale trecutului. Ce era să facă el cu fluerul acum cînd totul era pentru el rece: Pîrîul nu 'și mai oprea apele ca să stea de sfadă cu el și să 'l roage cîntînd să 'i fie isonu cu fluerul lui saū să 'l asculte cîm cînta o doină de dragoste — ce 'l pișca pe el la inimă. Lunca, valea, munții, cu un cuvînt toate împrejurimile erau nepăsătoare la sunetul duios al fluerului lui de os.

Avea ciudă multă ciobănașul și ciuda ca și apa cînd e mare, cată să se reverse și cînd întâlnește vre-o piedică în drumul ei o înlătură: el 'și revărsase ciuda asupra fluerașului pe care 'l frînse în două.

In depărtare se zărește ciobănașul conducându-'și oițele 'i puține . . . Soarele e la amiază! Iarba ce învesmîntă lunca e ofilită mai de tot. Dar pîrîul mai are ceva viață în el! Incolo trist . . .!

Nicolae din Buzău.

PERSOANELOR

a căror existență este turburată printr'o stare bolnăvicioasă a sistemului nervos și cari sufer de

Dureri de cap obișnuite

sensibilitate mare, agitațiunii, incomnie, etc., precum și a celor cari au fost loviți de apoplexie, suferind de paralizarea membrelor, dificultatea de a vorbi, slăbiri locale ale memoriei și persoanelor predispuse apoplexie printr'o neliniște persistentă, turburare de ochi, amețeală, simțiment de presiune sub frunte, furnicătură și amorțeală de mână și picioare, etc., tuturor acestor bolnavi recomandăm a citi broșura despre boale nervoase și apoplexie care se eliberează fără plată de către d-nii farmcești indicați mai jos.

Tratamentul basat pe principii științifice recunoscute de celebrități medicale și care s'a premiat la expozițiunea internațională higienică medicală de la Gand (Belgia) 1889, pentru deosebite succese cu medaliu de argint, este de o aplicare simplă și puțin costisitoare, consistând numai în spălarea externă și producând rezultate surprinzătoare.

D-nii Ciura, str. Lipscani la București; Ziegler, la Ploiești; Gherman, la Buzău; Colesiu, la Focșani; Karasch, la Galați; Chefala, la Constanța; Keresztes, la Roman; Herzenberg, la Iași; Hainal, la Botoșani și la librăria I. Coșoveanu, la Craiova. Cererile din provincie a se adresa d-lui I. Calin, la București.

Preparate igienice de Victor Thuringer
 DEPOUL GENERAL
 FARMACIA LA OCHIUL LUI DUMNEZEU
 BUCURESCI
 No. 154, Calea Victoriei, No. 154.

Higiena gurei și dinților

Articolele următoare preparate cu ingrediente superioare și strict după principiurile igienice, sunt preferabile tuturilor preparatelor streine, prin efectele salubre ce produc. Aceste preparate vindecă toate alterațiunile gurei, servesc în general spre curățirea dinților și a întreține sănătatea lor.

Apă de gură, sticla 2 lei.

Pasta de dinți, tablete à 60 bani și borcane de cristal à 2 lei,

Opiate dentifrice, borcane à 1 leu și à 1.50 bani.

Prafuri de dinți, (roz, albe, negre), cutia 80 bani.

Prafuri de dinți cu cõje de chinã, cutia 1 lei.

PUDRE COSMETICE

Pudrã albã și rosã, cutie à 50 bani și a 2 lei.

Voluetine, albã și rosã), cutia 1 leu.

Aceste preparate sunt cu totul private de substanțe vătãmătoare, ca mercuriu, plumb etc.—substanțe care determinã adesea o orã inconveniente destul de simțite. Ele sunt preparate numai din substanțe care sunt recomandate de igiena cosmeticã și prin acẽsta sunt superioare tuturilor preparațiunilor de felul acesta.

